

राज्यातील बँकींग परवाना नसलेल्या नागपूर, वर्धा, व बुलढाणा जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकांना त्यांचा CRAR किमान ४ टक्के होण्यासाठी शासकीय भाग भागभांडवलाचे स्वरूपात अर्थसहाय्य उपलब्ध करण्यास मंजूरी देणेबाबत.....

महाराष्ट्र शासन

सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: बैठक ०६१३/प्र.क्र.३७५/२-स

मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय, मुंबई-४०००३२.

दिनांक : १९.६.२०१४

प्रस्तावना :-

राज्यातील नागपूर, वर्धा व बुलढाणा जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक मर्या., या बँकांना रिझर्व बँकेकडून बँकींग परवाना अद्याप प्राप्त झालेला नाही. या बँकांनी दि. ३१.०३.२०१२ पूर्वी बँकींग परवाना प्राप्तीचे निकष पूर्ण करून परवाना मिळविणे आवश्यक होते. परंतु या बँका त्याची पूर्तता करू शकल्या नाहीत. या बँकांना निकषांची पूर्तता करण्यासाठी दि.३०.०९.२०१२ पर्यंत वाढीव मुदत देण्यात आली होती. या बँकांनी त्यांचा कृती आराखडा तयार करून त्यांची अमंलबजावणी केली आहे. तथापी या बँका अद्यापही ४ टक्के भांडवल पर्याप्ततेची (CRAR) अट पूर्ण करू शकल्या नाहीत.

भारतीय रिझर्व बँकेने बँकींग रेग्युलेशन १९४९ च्या कलम २२(५) अन्वये दि. ९.५.२०१४ च्या आदेशान्वये या तीनही बँकांचा बँकींग परवाना मिळण्याचा प्रस्ताव नामंजूर केला आहे. सदर आदेशाविरुद्ध या बँकांनी मा. उच्च न्यायालय, खंडपीठ नागपूर येथे याचिका दाखल केली असून मा. उच्च न्यायालयाने दि. ३०.५.२०१४ रोजी भारतीय रिझर्व बँकेच्या आदेशास अंतरीम स्थगिती दिली आहे.

या बँकांचे शेतकऱ्यांना शेतीकर्ज वितरणात महत्त्वाचे स्थान आहे. या बँकांना बँकींग परवाना प्राप्त न झाल्यास त्यांना बँकींग व्यवहार करता येणार नाहीत. त्यामुळे शेतकऱ्यांना शेतीकर्ज उपलब्ध होण्यात अडचणी उदभवणार आहेत. या बँकांना शासकीय भागभांडवलाचे स्वरूपात अर्थसहाय्य उपलब्ध करून दिल्यास या बँका किमान ४% CRAR ची पातळी गाठून बँकींग परवाना प्राप्त होण्यास

पात्र ठरतील. म्हणून या बँकांना भागभांडवल स्वरूपात शासकीय अर्थसहाय्य उपलब्ध करून देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

नागपूर, वर्धा व बुलढाणा जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक मर्या., या तीन जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकांना त्यांची भांडवल पर्याप्तता (CRAR) किमान ४% होऊन त्यांना भारतीय रिझर्व बँकेकडून बँकींग परवाना मिळण्याचे निकष पूर्ण करून पात्र होण्यासाठी त्यांना कमी पडणारी रक्कम उपलब्ध व्हावी यासाठी राज्य शासनाकडून नागपूर जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेस रुपये ९२.९४ कोटी, वर्धा जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेस रुपये १०२.५६ कोटी व बुलढाणा जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेसाठी रुपये १२४.०४ कोटी अशी एकूण रक्कम रुपये ३१९.५४ कोटी (रुपये तीनशे एकोणीस कोटी चौपन्न लाख फक्त) पर्यंत शासकीय भागभांडवलाचे स्वरूपात अर्थसहाय्य उपलब्ध करून देण्यास खालील अटीवर शासनाची तत्वतः मंजूरी या शासन निर्णयान्वये देण्यात येत आहे.

- १) मा. उच्च न्यायालयाने याचिका क्रमांक २४९५/२०१४, २४९२/२०१४ व २४९४/२०१४ या याचिकांच्या संदर्भात संबंधित बँकांच्या बाजूने निर्णय दिल्यानंतरच व भारतीय रिझर्व बँकेने परवाना न देण्याचा आपल्या निर्णयाचा पुनर्विचार करून या बँकांना परवाना देण्याची तयारी औपचारीकरित्या कळविल्या नंतरच वरील अर्थसहाय्य वितरीत करण्यात यावे.
- २) नागपूर व वर्धा जि.म.स बँकेच्या आपसातल्या रोखे व्यवहाराच्या न्यायालयीन वादासंदर्भात तडजोड करून सध्या यासाठी न्यायालयीन आदेशाप्रमाणे जमा केलेली रक्कम ज्या बँकेस दिली जाईल ती रक्कम वजा जाता उर्वरीत रक्कम संबंधित बँकेस वितरीत करण्यात येईल.
- ३) नागपूर जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेची महाल संकुल ही इमारत, बुलढाणा जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेचे ७ भूखंड व वर्धा जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेचे ५ भूखंड पुढील एक वर्षात विक्री करून सदर रक्कम शासकीय भाग भांडवलाच्या विमोचनासाठी बँकांनी शासनास परत करावी. सहकार आयुक्त व निबंधक, सहकारी संस्था, पुणे यांनी या बाबीचे संनियंत्रण करावे.
- ४) या बँकांनी त्यांच्या अनुत्पादक मत्तेपोटी (NPA) वसूल केलेल्या रकमेच्या ५० % रक्कम शासकीय भागभांडवलापोटी शासनास जमा करावी. २५ % मर्यादेपेक्षा अधिक प्रमाणात दिलेल्या शासकीय भागभांडवल रकमेच्या वसुलीपोटी ही रक्कम समायोजित करावी.
- ५) या तिन्ही बँकांवर शासनाचा सह निबंधक/उप निबंधक /विशेष लेखापरीक्षक वर्ग-१ दर्जाचा अधिकारी मुख्य कार्यकारी अधिकारी म्हणून नियुक्त करण्यात यावा.
- ६) या तिन्ही बँकांनी कर्मचारी नेमणूक करण्यासाठी व कर्मचाऱ्यांच्या वेतनवाढीसाठी शासनाची पूर्व मान्यता घ्यावी.

२. महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम १९६० चे कलम ५० मधील तरतूदीनुसार राज्यशासन सहकारी संस्थांमध्ये त्यांच्या वसुल भागभांडवलाच्या कमाल २५% मर्यादेपर्यंत शासकीय भागभांडवल देऊ शकते. तथापी, नागपूर, वर्धा व बुलढाणा या जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकांना त्यांचा CRAR किमान ४% होऊन त्या बँकींग परवाना मिळण्यासाठी पात्र होण्यासाठी २५ टक्के पेक्षा अधिक शासकीय भाग-भांडवल स्वरूपात मदत देण्याची आवश्यकता असल्याने उपरोक्त कायद्याच्या कलम १५७ अन्वये असलेल्या अधिकाराचा वापर करून कलम ५० मधील तरतूदी पासून सूट देण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

३. या बाबीसाठी सन २०१४-१५ च्या आर्थिक वर्षात पुरवणी मागणीद्वारे उपलब्ध केलेल्या तरतूदीमधून उपरोक्त खर्च भागविण्यात यावा व खालील लेखाशीर्षाखाली खर्ची घालण्यात यावा:-

मागणी क्र.व्ही-३,

मुख्य लेखाशीर्ष-४४२५- सहकारावरील भांडवली खर्च,

(००) (१०७) - पत सहकारी संस्थांमधील गुंतवणूक,

(०४) (०२) जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकांना भाग भांडवल

(राज्य योजना) (दत्तमत) (४४२५०७६८),

३२- अंशदान

सदर अर्थसहाय्य प्रत्यक्ष वितरीत करतांना इतर सविस्तर अटी व शर्ती नमूद करण्यात येतील.

सदर शासन निर्णय नियोजन व वित्त विभागाच्या मान्यतेने व वित्त विभागाकडील अनौपचारिक संदर्भ क्र. २९९/व्यय-२, दि. १९/६/२०१४ अन्वये मिळालेल्या सहमतीनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१४०६१९१५१५२१२१०२ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(संतोष पाटील)

विशेष कार्य अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. मुख्यमंत्री / मा.उपमुख्यमंत्री.

२. सर्व मा.मंत्री / मा.राज्यमंत्री.

३. मा.अप्पर मुख्य सचिव, नियोजन विभाग.
४. मा.अप्पर मुख्य सचिव, वित्त विभाग.
५. प्रधान महालेखाकार, (लेखापरीक्षा-१ / २), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई/ नागपूर.
६. प्रधान महालेखाकार Vaucher Level Computer Section (V L C), मुंबई.
७. अधिदान व लेखाधिकारी, मुंबई.
८. सहकार आयुक्त व निबंधक , सहकारी संस्था, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
९. कार्यकारी संचालक, महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँक मर्या., मुंबई.
१०. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, नागपूर, वर्धा व बुलढाणा जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक, मर्या.
११. विभागीय सहनिबंधक, सहकारी संस्था (प्रशासन/ले.प), नागपूर व अमरावती विभाग.
१२. जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर, वर्धा व बुलढाणा.
१३. जिल्हा विशेष लेखापरीक्षण वर्ग-१, सहकारी संस्था, नागपूर, वर्धा व बुलढाणा.
१४. निवासी लेखा अधिकारी, मुंबई.
१५. जिल्हा कोषागार अधिकारी, पुणे, नागपूर, वर्धा व बुलढाणा.
१६. कार्यासन अधिकारी (रोखशाखा) / सह सचिव (वित्त), सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई- ३२
१७. वित्त विभाग (व्यय-२ व अर्थ-१३), मंत्रालय, मुंबई.
१८. नियोजन विभाग (का.१४३१) , मंत्रालय, मुंबई
१९. कक्ष अधिकारी ,१७- स, सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग
२०. निवड नस्ती,२- स, सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग.